

ASIIN сарапшыларын тағайындау және даярлау жүйесі

Сапаны сыртқы қамтамасыз ету рәсімдерін сараптамалық (аудиторлық) топтардың бекітілген мүшелері, яғни Сарапшылар орындайды, олар әрбір нақты жағдайда олардың кәсіби құзыреттеріне және ASIIN сарапшылар пулынан алған тәжірибесіне сәйкес және Германиядан тыс барлық рәсімдерде халықаралық әріптестердің қатысуымен тағайындалады. Сыртқы сарапшыларды іріктеу процесі бағдарламаны/модульді немесе сапаны қамтамасыз ету жүйесін аккредиттеу/сертификаттау/бағалаудың барлық рәсімдері үшін қолданылады. Сарапшылар тобы жоғары оқу орындарының (штаттық профессорлардың), студенттік ұйымдар мен өнеркәсіптің өкілдерінен тұрады.

Әдетте, біздің мүшелік ұйымдардан және Германия мен Еуропадағы үшінші ұйымдардан, мысалы, университеттерден, кәсіби ұйымдардан және әлеуметтік серіктестер ұйымдарынан кандидаттар бойынша ұсыныстар ASIIN сарапшылар пулына қосу және техникалық комитеттерге мүшелік үшін өңделеді. Студенттік сарапшылардың бос жұмыс орындарын толтыру студенттік қауымдастықтардың ұсыныстары негізінде жүзеге асырылады (мысалы, Германияда студенттік аккредиттеу пулынан немесе студенттік кеңестердің Федералды Конференцияларынан).

Сарапшыларды іріктеу кезінде ASIIN бағдарламалық аккредиттеу, жүйелік аккредиттеу немесе сертификаттау саласындағы қолданыстағы сарапшылар пулына қол жеткізу қағидатын басшылыққа алады, яғни әлеуетті сарапшылар қажет болған жағдайда оларға тікелей қол жеткізуге болатындай, нақты рәсімге тәуелді емес белгілі бір критерийлер негізінде тізімге енгізіледі. Бұл тәсілдің артықшылығы-сарапшыларды жалпы тарату тізімдері арқылы ағымдағы оқиғалар туралы (мысалы, ақпараттық іс-шараларға шақыру, ақпараттық бюллетеньдер арқылы) үйретуге және ақпараттандыруға болады. Сарапшыларды тағайындау қағидаттары тиісті талаптар мен рәсімдік қағидаттарда жарияланған. Бағдарламалық аккредиттеуді және курстарды/модульдерді сертификаттауды немесе бағалауды жүргізу үшін ASIIN аккредиттеу/сертификаттау комиссиясы тиісінше осы рәсімге кім ұсынылатынын айқындайды (бағдарламалық аккредиттеу кезінде жауапты техникалық комитеттің ұсынымы негізінде) және сарапшылар тобының құрамын бекітеді. Институционалдық / жүйелі аккредиттеу үшін сарапшыларды аккредиттеу комиссиясы, бірінші кезекте, олардың сапаны басқару және аккредиттеу саласындағы білімі/тәжірибесі негізінде таңдайды.

Неміс тілді елдерде өткізілетін сапаны қамтамасыз ету шаралары үшін сарапшылар тобы әдетте неміс тілді сарапшылардан тұрады. Неміс тілді елдерден тыс жерде сапаны қамтамасыз ету рәсімдері үшін сарапшылар топтары әдетте университет өкілдерінен, сондай-ақ отандық университеттердің студенттерінен және Ұлттық салалардың өкілдерінен тұрады. Мысалы, Индонезияда білім беру бағдарламаларын аккредиттеу рәсімін жүргізуге арналған сарапшылар тобының типтік құрамына Германиядан (немесе Еуропадан) 2-3 профессор, сондай-ақ Индонезиядан бір студент пен саланың бір өкілі кіруі мүмкін. Сарапшылар тобы құрамының бұл принципі

Еуропалық сапа стандарттарын енгізу жағдайында оқу тәжірибесі бар жергілікті өнеркәсіп пен студенттердің көзқарасын теңестіреді.

Сарапшыларды тағайындаудың маңызды қағидаты-бағаланатын мекемеге қандай да бір түрде байланысты сыртқы сарапшылар бағалау рәсімдеріне қатысуға жіберілмейді. Сондай-ақ, ЖОО өкілдері мен студенттер тексерілетін мекеме сияқты аймақтағы ЖОО-дан шығарылады, өйткені олар бәсекелес ұйымдар болуы мүмкін. Сараптама аудитіне қатыспас бұрын әр сарапшы құпиялылық және бейтараптық декларациясына қол қояды. Бағаланатын мекеме сарапшылар тобының құрамы туралы хабардар етіледі. Екіжүзділікке күдік туған жағдайда жоғары оқу орны сарапшыны алып тастауға және ауыстыруға құқылы.

ASIIN процедураларында сарапшылар келесідей таңдалады:

Аккредиттеу / сертификаттау комиссиясы (бағдарламалық аккредиттеуге қатысатын техникалық комитеттер) аккредиттеу/сертификаттау рәсіміне қай пәннен қанша сарапшы тартылуы керек екенін анықтайды. Техникалық тұрғыдан алғанда, бұл барлық қажетті құзыреттер кейіннен бағалау кезінде сарапшылар тобында ұсынылуы үшін пәнаралық немесе кластерлік рәсімдерде өте маңызды. Техникалық сәйкестіктен басқа, келесі критерийлер ескеріледі:

Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу/сертификаттау/бағалау рәсімдеріне қатысатын сарапшылар тобы:

- құрамы арқасында сапаны басқару жүйелері мен білім беру ұсыныстарын жан-жақты қарастыра алады және кәсіби пікірлеріңізді бағалауға қосады,
- мүмкіндігінше аккредиттеуге қатысу тәжірибесі бар сарапшылардан, сондай-ақ аккредиттеуге алғаш рет қатысатын сарапшылардан құралуға тиіс.

Сарапшылар тобының түпкілікті құрамын аккредиттеу/сертификаттау комиссияларын тағайындау жөніндегі комитет бекітеді. Тағайындау комитеті-аккредиттеу / сертификаттау комиссиясы құрған тұрақты жұмыс тобы. Оның құрамына аккредиттеу/сертификаттау комиссиясының төрағасы, сондай-ақ аккредиттеу/сертификаттау рәсіміне қатысатын техникалық комитеттердің басшылары кіреді.

- "Институционалдық/жүйелік аккредиттеудің талаптары мен рәсімдік қағидаттарында" институционалдық/жүйелік аккредиттеуді жүргізуге тартылатын сарапшылар топтарына қойылатын талаптар тұжырымдалған. Бұл сарапшылар тобы:
  - өз құзыреттілігіне байланысты жоғары білімді басқару, оқыту және оқыту сапасын қамтамасыз ету, сондай-ақ білім беру процестерінің (білім беру бағдарламаларының)дизайны мен әдіснамасы саласында бақылауды жүзеге асыруға қабілетті болу;;
  - өзінің құрамының арқасында оқыту туралы нақты Ережемен қозғалған білім беру процесіне қатысушылардың мүдделерінің сақталуын бақылауды жүзеге асыруға және бағалауға өзінің кәсіби пікірін қосуға қабілетті болуы;
  - өз құрамының арқасында бағалауға шетелдік білім беру жүйелерінің және халықаралық немесе еуропалық стандарттардың тәжірибесін қосу. Осы мақсатта шетелден тиісті сарапшылар тартылуы мүмкін.

Сарапшылардың әрбір тобы кемінде екі ЖОО профессорынан, еңбек нарығының бір өкілінен және студенттердің бір өкілінен тұрады. Қажет болған жағдайда сарапшылар топтары көрсетілген топтардан қосымша сарапшыларды тарту есебінен толықтырылады. Бұл негізінен аккредиттелген, сертификатталған немесе бағаланатын білім беру бағдарламаларының, курстардың немесе модульдердің санына байланысты.

Рәсімдерге қатысатын тұлғаларды даярлау мақсатында ASIIN сарапшылар мен комитет мүшелерін даярлау тұжырымдамасын әзірледі. Тұжырымдама қосарланған процедураны қолдануға негізделген және мыналарды қамтиды

- сарапшылар резервінде тұрған кандидаттар үшін арнайы, тұрақты тренингтер мен оқыту курстарын өткізу және

- "жұмыс орнында оқыту", онда сарапшылар сапаны қамтамасыз етудің тиісті рәсімдеріне қатысу тәжірибесі бар сарапшыларды қолдау және сүйемелдеу процесінде нақты рәсімде оқиды. сарапшыларды даярлау процедураларында бұл элементке ерекше назар аударылады.

Сапаны қамтамасыз ету қызметі үшін сыртқы сарапшылардың жеткілікті санын қамтамасыз ету үшін ASIIN үнемі жаңа эксперттерге ие болады. ASIIN сарапшылар пулына жіберілмес бұрын, үміткерлер өздерінің білімі мен тәжірибесіне шолу жасайтын профильдерін ұсынуы керек. Аккредиттелген / сертификаттау комиссиясы (бағдарламалық аккредиттеу кезінде техникалық комитеттер) ұсынылған профильдерді олардың нақты пәндерге сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қарастырады. Сонымен, сыртқы сарапшыларды тарта отырып, сапаны қамтамасыз ету жөніндегі кез-келген қызметке кіріспес бұрын, кандидаттардың профильдерін жауапты комитет әр жеке рәсім үшін мақұлдауы керек.

Егер рәсім кезінде сарапшы кәсіби емес жұмыс істесе немесе ASIIN қағидаттарына сәйкес келмесе, сарапшыны шеттетудің арнайы рәсімі (деректерді қорғаудың қолданылатын қағидаларын ескере отырып) қолданылады. Сыртқы сарапшыларды тарту процестері мен рәсімдері бағдарламалық және институционалдық аккредиттеу критерийлерінде, сондай-ақ сертификаттау критерийлерінде және осы процестердің ішкі регламенттерінде ресми түрде құжатталған. ASIIN сарапшылары үнемі біліктілігін жоғарылату семинарларын оқып тұрады.